

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Викладач: доктор технічних наук, професор кафедри ПЕОП Куріс Юрій Володимирович

Кафедра: прикладної екології та безпеки праці, ІХ корпус, ауд. л103

E-mail: kuris-znu@rambler.ru

Телефон: (093)00-000-55

Інші засоби зв'язку: Skype, Moodle

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Бакалавр					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2020-21	Рік навчання	3	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 28 Лабораторні заняття – 14 Самостійна робота – 48			
Вид контролю:		Іспит					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/9344				
Консультації: вівторок, 9.00-9.30 або за домовленістю чи ел. поштою							

ОПИС КУРСУ

Безпека життєдіяльності як дисципліна вивчає загальні закономірності виникнення небезпек, їх властивості та особливості впливу на людину, наслідки такого впливу, а також способи та засоби захисту життя та здоров'я людини й середовища її проживання від реальних та потенційних небезпек.

Знання основ охорони праці забезпечує збереження життя, здоров'я та працездатність людей у процесі виконання ними трудових обов'язків.

***Метою** викладання дисципліни «Безпеки життєдіяльності, основи охорони праці» є формування у студентів знань, умінь і навичок створювати безпечні умови життя і діяльності у середовищі перебування, досягнення світоглядних принципів гармонійних стосунків людини з технікою, природою та суспільством.*

Основними завданнями вивчення дисципліни є: вивчення основних положень безпеки життєдіяльності; набуття необхідних умінь щодо прийняття відповідних рішень в галузі охорони праці; чітке розуміння небезпечних і шкідливих чинників у ситуаціях, які виникають у навколишньому і трудовому середовищі, їх ідентифікація, пошук і обґрунтування оптимальних безпечних умов життя і праці людини.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- оцінювати небезпечні і шкідливі фактори, які впливають на людину у звичайних і надзвичайних ситуаціях в умовах виробництва і в побуті;
- визначати чинники шкідливого впливу або безпеки та методи їх вимірювання і знешкодження;
- користуватись засобами індивідуального захисту;
- надавати першу допомогу при нещасному випадку.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичний посібник; методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи; література та інформаційні ресурси згідно з робочою програмою. Основні навчальні ресурси розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Обов'язкові види роботи:

- захист лабораторних робіт;
- письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю.

Додаткові види роботи:

- усне опитування за пройденим матеріалом;
- реферат за наданою темою (тах 2 бали) – виконується у разі відсутності студента на лекції. Реферат передбачає реферування (тобто, стислий переказ основних положень, дотичних до теми) актуальних (опублікованих не раніше ніж за 5 років та таких, що мають високий індекс цитування) наукових статей, монографій, інших джерел. Обсяг реферату 4...6 сторінок 14 кеглем, інтервал 1,15.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Усна відповідь на екзамені передбачає розгорнуту відповідь на два теоретичних питання (тах по 15 балів) та розв'язання практичного завдання (до 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle.

У разі дистанційної форми навчання екзамен проводиться у вигляді тестування у Moodle. Як варіант ця форма екзамену може застосовуватися і в разі очної форми навчання.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 4	10%
	Захист лабораторних робіт	тиждень 4	5%
Змістовий модуль 2	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 8	10%
	Захист лабораторних робіт	тиждень 8	5%
Змістовий модуль 3	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 12	10%
	Захист лабораторних робіт	тиждень 12	5%
Змістовий модуль 4	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю	тиждень 14	10%
	Захист лабораторних робіт	тиждень 14	5%
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Іспит у формі усної відповіді або тестування			40%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Теоретико-методологічні основи безпеки життєдіяльності в соціальній сфері. Основні поняття і характеристики небезпечних, екстремальних та надзвичайних ситуацій.		
Тиждень 2 Лекція 2 Лабораторна робота 1	Безпека життєдіяльності в соціальному середовищі. Небезпеки соціального характеру і захист від них.	усне опитування за пройденим матеріалом	
Тиждень 3 Лекція 3	Кримінальні небезпеки в соціальній сфері та захист від них. Небезпечні ситуації техногенного характеру і захист від них. Екологія та безпека життєдіяльності.		
Тиждень 4 Лекція 4 Лабораторна робота 2	Регіональні програми забезпечення безпеки життєдіяльності. Принципи та система забезпечення комплексної безпеки міста. Основи особистої безпеки в сфері життєдіяльності	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист лабораторних робіт	10 5
Змістовий модуль 2			
Тиждень 5 Лекція 5	Здоровий спосіб життя і його складові. Загальні правила надання першої медичної допомоги. Індивідуальний захист в небезпечних і надзвичайних ситуаціях природного походження.		
Тиждень 6	Соціокультурні аспекти безпеки	усне опитування за	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**
Силабус навчальної дисципліни

Лекція 6 Лабораторна робота 3	життєдіяльності. Безпечний відпочинок. Економічні основи забезпечення безпеки в соціальній сфері.	пройденим матеріалом	
Тиждень 7 Лекція 7	Економічний збиток від дії небезпек на людину. Визначення матеріального збитку і числа жертв при надзвичайних ситуаціях.		
Тиждень 8 Лекція 8 Лабораторна робота 4	Економічний ефект заходів щодо безпеки життєдіяльності. Економічний ефект заходів щодо прогнозування і запобігання надзвичайним ситуаціям	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист лабораторних робіт	10 5
Змістовий модуль 3			
Тиждень 9 Лекція 9	Правові та організаційні питання охорони праці Законодавча та нормативна база України з питань охорони праці. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці, нагляд та контроль за охороною праці.		
Тиждень 10 Лекція 10 Лабораторна робота 5	Гігієна праці та виробнича санітарія Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих факторів. Гігієнічна класифікація праці.	усне опитування за пройденим матеріалом	
Тиждень 11 Лекція 11	Метеорологічні умови виробничого середовища. Освітлення. Вентиляція виробничих приміщень. Вібрація, нормування, дія на організм. Шум.		
Тиждень 12 Лекція 12 Лабораторна робота 6	Електробезпека Дія електричного струму на організм людини. Види електричних травм. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист лабораторних робіт	10 5
Змістовий модуль 4			
Тиждень 13 Лекція 13	Пожежна безпека Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами.		
Тиждень 14 Лекція 14 Лабораторна робота 7	Категорії приміщень та будівель за вибухопожежною та пожежною небезпекою. Засоби та способи гасіння пожежі. Класифікація пожеж і рекомендовані вогнегасні речовини.	Письмове опитування за контрольними питаннями до тем модулю Захист лабораторних робіт	10 5

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Методичні матеріали:

1. Куріс Ю.В., Белоконь К.В., Рижков В.Г. Основи охорони праці: навч. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 180 с.
2. Белоконь К.В. Суржицька Л.А., Цимбал В.А., Карнаух А.А. Цивільний захист: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 70 с.
3. Румянцев В.Р., Куріс Ю.В., Белоконь К.В. Безпека життєдіяльності: метод. вказівки до виконання лабораторних та самостійних робіт. Запоріжжя: ЗДІА, 2013. 46 с.

Підручники:

1. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності: перша допомога в надзвичайних ситуаціях: навч. посібник для внз. Київ: Центр навч. літ., 2011. 130 с.
2. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: навч. посібник. Київ: Університет «Україна», 2009. 295с.
3. Гогіташвілі Г.Г., Карчевський Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: навч. посібник. Київ: Знання, 2007. 367 с.
4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: підручник для студентів вищих навчальних закладів Львів: Афіша, 2005. 318с.

Нормативні документи:

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 12.07.2020).
2. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 02.07.2020).
3. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу ДСНіП: наказ МОЗ України від 08.04.2014 № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text> (дата звернення: 12.07.2020).
4. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042-99: Постанова МОЗ України від 01.12.1999 № 42. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va042282-99#Text> (дата звернення: 12.07.2020).
5. ДБН В 2.5-28-2006. Природне і штучне освітлення. [Чинний від 2006-01-10]. Київ: Мінбуд України, 2006. 96 с.
6. Правила пожежної безпеки в Україні. *Офіційний вісник України*. Київ, 10.04.2015 № 26, С. 91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#Text> (дата звернення: 12.07.2020).

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної ради України.
URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 12.07.2020)
2. Офіційний веб-портал Головного управління Держпраці в Запорізькій області.
URL: <http://zp.dsp.gov.ua> (дата звернення: 12.07.2020)
3. Офіційний веб-портал системи електронного забезпечення навчання ЗНУ (дисципліна БЖД, викладач Куріс Ю.В.)
URL: <https://moodle.znu.edu.ua/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних і лабораторних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту задач, що були розв'язані на пропущеному занятті.

Перед виконанням курсу лабораторних робіт студенти проходять обов'язковий інструктаж з охорони праці. Виконання лабораторних робіт здійснюється під наглядом викладача.

Відпрацювання пропущеної лабораторної роботи здійснюється під час наступного лабораторного заняття або (за можливістю) на консультації.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі реферати, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепародування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних, лабораторних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (захисту лабораторних робіт, розв'язання практичних задач, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у CiscoWebex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методичку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В.В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://MOODLE.ZNU.EDU.UA)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.